

RESOLUCIÓ DE LA SINDICATURA DE GREUGES

QUEIXA RELATIVA AL DRET AL DESCANS I EL DRET AL MEDI AMBIENT (DISCIPLINA URBANÍSTICA)

ANTECEDENTS

Descripció dels fets objecte de la queixa

En data 28 de maig de 2024 la ciutadana va presentar una queixa en aquesta Sindicatura en què manifestava la seva disconformitat amb la manca de solució definitiva a totes les molèsties que generava el funcionament d'una activitat de restauració del carrer del Comandant Benítez.

La ciutadana exposava que s'havia solucionat el problema de sorolls provocats per les cambres frigorífiques i els aparells d'aire condicionat instal·lats al local, que el mateix establiment feia servir com a magatzem, ja que l'Ajuntament l'havia precintat, però que encara patia molèsties provinents del sistema d'extracció de fums.

També exposava que els patis interiors corresponents als dos locals, que estaven comunicats i que feia servir el restaurant, presentaven un mal estat de manteniment per l'acumulació de brutícia.

Finalment, en el seu escrit també es referia als incompliments reiterats de les condicions de funcionament de la terrassa, tant per l'excés d'aforament com per l'incompliment horari, i a la manca de control per part dels serveis municipals.

Actuacions fetes

Admesa a tràmit la queixa, la Sindicatura va iniciar la instrucció de l'expedient. Va estudiar els fets i la legislació aplicable, amb la finalitat de valorar si s'havien aplicat els **principis de bona administració** per a la salvaguarda dels drets fonamentals a la ciutat.

Després d'examinar el contingut de la queixa i la documentació aportada per la persona interessada, es va considerar convenient dirigir-se al **Districte de les Corts** per tal de conèixer les intervencions realitzades en relació amb la queixa presentada.

El dia 30 de maig de 2024 es va sol·licitar a aquest organisme la informació necessària per a l'estudi de la queixa.

Resposta dels òrgans afectats

El dia 8 de novembre de 2024 aquesta Sindicatura va rebre la informació sol·licitada. L'escrit exposa les actuacions que va dur a terme l'Ajuntament.

CONSIDERACIONS

1. Les molèsties de soroll

La prevenció i la vigilància per evitar, prevenir o reduir, amb caràcter prioritari, els efectes nocius de l'exposició al soroll, incloent-hi les molèsties, i els danys que se'n puguin derivar per a la salut humana són aspectes àmpliament recollits en la normativa mediambiental (en l'àmbit europeu, en la Directiva 2002/49/CE; en l'àmbit estatal, en la Llei 37/2003 del soroll i en els reials decrets 1513/2005 i 1367/2007 que la despleguen, i en l'àmbit autonòmic, en la Llei 16/2002 de protecció contra la contaminació acústica i el Decret 176/2009 pel qual s'aprova el reglament de la Llei 16/2002).

I el Tribunal Europeu dels Drets Humans (la jurisprudència del qual ha de ser un referent, atès el que disposa l'article 10.2 de la Constitució) ha afirmat reiteradament que **els drets humans i les llibertats fonamentals que han de ser protegits per les autoritats han de ser efectius**, per la qual cosa correspon als poders públics adoptar les mesures necessàries per garantir-los, i, en conseqüència, la seva passivitat davant ingerències mediambientals greus que impedeixin el gaudi d'aquests drets pot constituir una violació per part dels poders públics.

En el cas que ens ocupa, efectivament l'Ajuntament va acabar executant, com a mesura d'execució forçosa, el precintament del local del carrer del Comandant Benítez, que s'utilitzava com a magatzem frigorífic per donar servei al restaurant denunciat i que produïa greus molèsties a la interessada.

Actualment el local continua precintat ja que, tot i que la persona titular de l'establiment va presentar un recurs d'alçada contra la resolució municipal en què va manifestar la seva voluntat de legalitzar el magatzem duent a terme una reforma interior del local i va presentar un estudi acústic amb propostes de millora i d'aïllament de les instal·lacions, l'Ajuntament el va desestimar.

Ara bé, **malgrat que la interessada ja no pateix les molèsties pel funcionament d'aquestes instal·lacions del local perquè continuen precintades, sí que pateix el soroll provinent de l'extracció de fums del restaurant.**

Per tant, considerem que cal remarcar, en aquest punt, els principis d'eficàcia i eficiència als quals estan subjectes les administracions públiques, tal com estableix l'article 31 de la Llei 26/2010, de 3 d'agost, de règim jurídic i de procediment de les administracions públiques de Catalunya.

Aquests **principis de bona administració** també es troben recollits en l'article XXIII de la Carta europea de salvaguarda dels drets humans a la ciutat, aprovada l'any 2000, quan es refereix a l'eficàcia dels serveis públics com a indicador d'una bona administració i diu que **les autoritats locals han de garantir l'eficàcia dels serveis públics i la seva adaptació a les necessitats de les persones usuàries.**

2. El mal estat del pati

L'article 197 del Decret legislatiu 1/2010, de 3 d'agost, pel qual s'aprova el text refós de la Llei d'urbanisme (TRLUC) **obliga les persones propietàries de tota classe de terrenys, construccions i instal·lacions a complir els deures d'ús, conservació i rehabilitació** establerts en la mateixa llei, en la legislació aplicable en matèria de sòl i en la legislació sectorial, així com a fer el manteniment o la reposició de les condicions de seguretat, salubritat i ornament públic dels béns immobles. Aquest mateix article faculta l'Administració a ordenar l'execució de les obres necessàries per al compliment d'aquestes obligacions, així com a fer-les subsidiàriament a càrrec de la persona obligada si incompleix l'ordre injustificadament.

D'altra banda, el Reglament sobre protecció de la legalitat urbanística, aprovat pel Decret 64/2014, de 13 de maig, també desplega el deure legal de conservació dels edificis (articles 77 a 97) i regula el contingut de les ordres de conservació que s'han de dictar per exigir a les persones propietàries que els mantinguin en les condicions objectives d'habitabilitat establertes normativament. En el mateix sentit s'expressen l'article 30 i següents de la Llei 18/2007, de 28 de desembre, del dret a l'habitatge.

El deure de conservació és una manifestació de la funció social de l'urbanisme i, per tant, l'Ajuntament, com a ens titular d'aquest deure, està obligat a exercir les potestats de control i d'intervenció que li atorga la legislació vigent per exigir el compliment dels deures generals esmentats, i **quan el propietari no compleixi aquest deure de conservació, l'Administració pública està obligada a intervenir i a ordenar-li l'execució** d'allò que calgui perquè l'immoble en qüestió se situï dins dels paràmetres d'habitabilitat establerts normativament.

Resulta que en data 10 de gener de 2024 es va fer una inspecció al pati comunitari d'ús privatiu de qui ostenta la titularitat del restaurant en qüestió i es va comprovar una manca d'higiene pel fet que s'utilitzava per emmagatzemar tot tipus de productes i estris, també de neteja, del restaurant mateix. Per aquest motiu, es va requerir la neteja i el manteniment del pati. Posteriorment, consta que es va imposar una multa coercitiva perquè no s'havia donat compliment al requeriment.

Amb relació a aquesta qüestió, es vol recordar que el principi d'eficàcia, també recollit en l'article 103 de la Constitució espanyola, exigeix que les administracions públiques compleixin, de manera raonable, les expectatives d'allò que les persones ciutadanes

demanen legítimament. Només així es garanteix una defensa adequada dels seus drets i interessos.

Aquesta institució considera que la jurisprudència i les normes imposen a l'Administració un grau d'exigència i diligència a l'hora de respondre les peticions de la ciutadania que ha de regir l'actuació administrativa en el marc del dret a una bona administració. Aquest dret implica **disposar d'una Administració capaç de resoldre els problemes de les persones d'una manera àgil i eficaç.**

3. El funcionament de la terrassa

Les places i els carrers de la ciutat són l'espai col·lectiu que pertany a tota la ciutadania, on transcorre la vida quotidiana i on, en gran mesura, es desenvolupen les relacions socials, comercials i de lleure. Les autoritats municipals, com a responsables del disseny i l'organització de la ciutat, han de **poder garantir la qualitat de l'espai públic de manera que es faciliti l'equilibri, l'harmonia i la cohesió social.**

En aquest sentit, cal tenir molt present que **les activitats que tinguin lloc la via pública no poden limitar el dret dels altres als usos generals.** Així ho estableix l'article 2 de l'Ordenança sobre l'ús de les vies i els espais públics de Barcelona, que regula tant els usos com les activitats que es duen a terme a les vies i els espais destinats a l'ús públic de titularitat municipal.

Per tant, l'Ajuntament, en exercici de les seves competències (article 84.2 de l'Estatut d'autonomia i article 218 del Decret legislatiu 2/2003 pel qual s'aprova el text refós de la Llei municipal i de règim local de Catalunya), regula l'ús especial dels béns de domini públic i, a aquest efecte, estableix el règim d'autorització prèvia per a l'ocupació dels espais d'ús públic.

Així, totes les autoritzacions d'ocupació de l'espai públic per instal·lar-hi terrasses han de donar compliment a les condicions establertes en l'Ordenança de terrasses. En el cas objecte d'aquesta queixa, la interessada exposava que eren freqüents els incompliments de les condicions d'autorització de la terrassa del restaurant.

Segons el Districte, però, només en una ocasió s'ha sancionat la persona titular del restaurant per disposar de més cadires de les autoritzades a la vorera. La llicència que té concedida és per 1 taula i 2 cadires a la vorera, i 4 taules i 16 cadires a la calçada.

Així doncs, des d'aquesta institució **es recomana a la interessada que avisi la Guàrdia Urbana de Barcelona, trucant al 112**, en el moment en què hi hagi més taules i cadires de les autoritzades o quan pateixi molèsties perquè s'incompleixin els horaris de funcionament de la terrassa.

DECISIÓ

D'acord amb el que disposen l'article 143 de la Carta municipal de Barcelona i el reglament que regula la Sindicatura de Greuges de Barcelona, aquesta institució té com a missió valorar si s'ha produït un greuge. Considerats els fets i les normes aplicables, conclou que, en aquest cas, **l'actuació del Districte de les Corts no ha estat suficientment eficaç** per garantir els drets fonamentals de la ciutadania.

Per tot el que s'ha exposat, aquesta Sindicatura emet la decisió següent:

- **Recomanar al Districte de les Corts** que s'asseguri que la xemeneia d'extracció de fums del restaurant compleix la normativa acústica i, si no és així, que en requereixi el condicionament.
- **Recomanar al Districte de les Corts** que actuï amb celeritat i que impulsi d'ofici els tràmits de l'expedient incoat fins a aconseguir el manteniment adequat del pati comunitari.
- **Recomanar al Districte de les Corts** que faci un seguiment acurat del compliment de les condicions de l'autorització de la terrassa del restaurant.

Aquesta resolució es comunicarà a l'òrgan municipal competent, se'n donarà compte al Plenari del Consell Municipal en l'informe anual reglamentari i s'informarà la persona interessada del seu contingut.